

Първи свещеници. — Сведения за храмъ на християнитѣ и за свещеници въ Пчелище се явяватъ споредъ преданието на старци<sup>1)</sup>, къмъ половината на XV столѣтие (1450 г.) Първиятъ историкъ на селото, учителътъ *Петко Кокстантиновъ*, въ своята книга дава списъкъ съ характеристики на първитѣ свещеници, които, споредъ бележитиятъ старъ лѣтописецъ на селото *хаджи попъ Дионисий*, откривали новъ християнски животъ за българитѣ къмъ 1750 год. Намъ се чини, че това ще да е било по-рано. Щомъ се намалили смущенията отъ Търновското въстание презъ 1595—1598 г., турцитѣ станали по-меки къмъ раята, макаръ за кжсо. Тогавъ тѣ върнали правото на българитѣ да изповѣдватъ своята вѣра. Като се приеме преданието, че попъ *Лефтеръ* е първи свещеникъ, това ще да е било къмъ 1600 г. Подиръ него се нареждатъ още четирма свещеници, за които, ако предвидимъ по 30—40 годишна служба, ще достигнемъ до историческия свещеникъ въ 1750 г. — *попъ Герги* (Георги).

Споредъ Дионисиева списъкъ въ Пчелище сж изпълнявали свещенически длѣжности едно подиръ друго петъ лица, които били силни характери и здрави родоначалници на цѣли поколѣния, но за които нѣма сигурни данни.

Тия личности били: свещеникъ *Лефтеръ* (около 1600 г.); свещеникъ *Костадинъ* — 1640 г.; свещеникъ *Стоянъ* — 1670 г.; свещеникъ *Никола*, Костадиновъ синъ — 1710 г.; и свещеникъ *Георги* (Герги), преселникъ съ нѣколко балкански челяди отъ колибитѣ Войнежа (Вжглевска община) въ 1750 г.

Този последенъ свещеникъ оставилъ подиръ себе си цѣлъ родъ Грънчаровци. Преселването на свещеникъ *Георгия* се смѣта съ право да е станало къмъ 1750 година. До тогава църковна сграда не е имало, или пъкъ не се помни такава. Свещеницитѣ извършвали християнскитѣ трѣби и служби по домоветѣ на раитѣ или въ Черковището.

Едва къмъ 1770 год. се явява въ Пчелище достоенъ свещеникъ *Стоянъ*, качествень отъ лѣтописеца като граматикъ (книжовникъ<sup>2)</sup>), доезичень. знаейъ два езика — старобългарски и гръцки. На тѣзи езици той можель свободно да чете и да пише. Свещеникъ *Стоянъ*, по предание, билъ отъ Драгижево, училъ се въ Света гора, билъ видень учителъ въ Елена и сестояль дълго въ Пчелище. Той откриль въ тѣзи мѣста изгрѣва на народното възраждане.

Дървена църква. — Свещеникъ *Стоянъ* е поставиль основа на българска църква въ 1787 г. съ метохъ въ собетеното си мѣсто, малко по насеверъ отъ мѣстото на

<sup>1)</sup> Петко Константиновъ — Историята на Пчелище стр. 24 и сл.

<sup>2)</sup> Въ народната библиотека въ В. Търново се съхранява ръкопись, озаглавенъ *Дамаскинъ*, изписанъ и подвързанъ отъ попъ *Стоянъ* отъ село Кувалнакъ въ лѣто 1874, месецъ май.